

ՄԵՃՄՈՒԱԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taksim 65

Համբաստ ի՞նչ տեղս եսմի ԶԱՐԵԼՆՊԻՀ վե ճՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ
կիւնիքի նեշր օրուներ

مجموعه اخبار
لكاوغلى تقسيم جاده می نورمر 70

ՀԱՋԵԹԱՄԸԶԸՆ ԱՊՈՆԵ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ. — Իսթանպուլ իշխն Կենտրոնի 60 դրու, — 6 ալլըզը 35. — Թաշրա իշխն Կենտրոնի 85, — 6 ալլըզը 45 դր. տրու. — Բոսթա իւնիսթիթի պիզէ ալլա տրու. — 15 կիւնիւք նիւսիւսի 60 բարա տրու. — Իւլկնսի ՇԱՐԹԼԱՐԸ. — 1ինճի սահիֆէնին պէնէր սըրասը 5, 2ինճի վե 3ինճի սահիֆէնին պէնէր սըրասը 3, վե 4ինճի սահիֆէնին պէնէր սըրասը 1 դրու տրու. — 2օգ տէֆա տէրճ իտիլէնէք իլանսի իշխն այրեմա բազարլըք օլունուր. — Նիւսիւսի 30 բր. տրու.

Հաղէթայա միւթէպիլիք խոսուսպի իշխն ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օլունուր. — Իտարէխանէ՛ Պէյօղլունտա ճատտէի քէպիթտէ Ն. 65:

ԼԵՒՈՆ ԺԳ. Ս. ՊԱՊԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Բ.

Լեւոն ԺԳ. 259երորդ Պապն է Հռոմի Աթոռի վրա և նա՝ քահանայապետների այս երկար շարքում երկրորդն է, որ այսօր քան երկար ժամանակ զահակալած է։ Սուվորոթիւն է, որ ընտրութիւնից յետոյ նոր ընտիր Բահանայապետին տուած են Non videbis annos sancti Petri (Ս. Պետրոսի տարիները չես տեսնի)։ Այսինքն Ս. Պետրոսի չափ, որ 25 տարի վարել է Եկեղեցու գլխաւորութիւնը, չես կարող վարել իշխանութիւնը։ Բայց Լեւոն ԺԳ. ոչ միայն Ս. Պետրոսի այդ 25 տարիները սեսաւ, այլ նա այս տարի 2 յօքեւան էլ տօնից իբրեւ յաղթանակ իր երկարամեայ աշող զահակալութեան։ Յունվարի 14ին նա կատարեց իր եպիսկոպոսութեան 60 ամեակը և փետրվարի 7ին Բահանայապետութեան 25 ամեակը։ Իսկ Գառնիկայ գեկտեմբերի 6ին էլ պատրաստուած էր տօնելու կարգիւ նախութան 50 ամեակը, Հռոմէական եկեղեցական նուիրապետութեան մէջ այս բանը չալ հաղաւթիւս երեւոյթ է։

Այսօր տեսնենք, թէ ինչպէս են հայերը մասնակցել Ս. Պապի գանազան յօքեւան հանդէսներին։

Լեւոն ԺԳ. իր առաջին յօքեւան հանդէսը տօնեց 1887ին, երբ լրանում էր Բահանայութեան յիսնամեակը։ — Այս տօնը շնորհաւորելու համար Կ. Պօլսից Հռոմ գնաց Ազարեան Պատրիարքը, իբրեւ ներկայացուցիչ Թիւրքիայի Հայ-կաթօլիկներին։ Յօքեւանի հանդէսին մասնակցել են նաեւ եւրօպայեան Հայ-կաթօլիկները, Վիեննայի և Վիեննայի Միւթարեան Միաբանութիւնները և Լեմբերգի Հայ-կաթօլիկ Արքեպիսկոպոսը։ — Ս. Հայրն այդ միջոցին շատ մեծ քանակութեամբ նուէրներ ստացաւ թէ կաթօլիկ և թէ ոչ-կաթօլիկ անձերից, սկսած կայսրներից մինչեւ աղքատ գիւղական համայնքը։ — Սուրբան Ապո իւլ Համիտ կայսրը և Սպանիայի Թագուհին նուէրների մի-մի ծանրագին մատանի, Գերմանիայի կայսրը գոհարազարդ մի հայրապետական թագ, Ֆրանսիական հասարակապետութեան նախագահը՝ հռչակաւոր Մէլլի գործարանի արդիւնքներից մի սքանչելի անօթ (վաղա) և մի շքեղ թանաքաման իր պարագաներով։ Աւստրիայի կայսրը ոսկեց զոհարազարդ մի խաչելութիւն և այլն։ Վատիկան հասած անթիւ նուէրների մէջ կային նաեւ Հայերի կողմից նուէրներ։ Մէկը Վիեննայի Միւթարեան Միաբանութիւնիցն էր, ամբողջապէս մտածված և մասամբ գործված հանգուցեալ մեծանուն Այալնեանից։ Սա հայ-լատինական մի փառահեղ մատան էր, որ ներկայացում էր ԺԲ. դարի Հայոց նըկարչական արուեստը։ Բնագիրն է՝ Գրիգոր Զ. Հայոց կաթողիկոսի՝ Հռոմի Բահանայապետին գրած սիրոյ մեծարանքի և շնորհակալութեան թուղթը։ Մատանը բաժնված էր 3 մասի։ 1. Գրիգոր կաթողիկոսի գրած թուղթը՝ հայերէն երկաթազէր, ճիշդ այն ձևով, որ ԺԱ. և ԺԲ.

դարերում սովորական էր, գոյնզգոյն կարմիր, կապոյտ կամ ոսկեգոյն։ 2. Նոյն թղթի լատինեներն էին գոթական տառերով. և 3. Ս. Պապի Իննօկիենտիս Գ. ի պատմականը Հայոց կաթողիկոսին ծարաւոյս չը կայ, որ գործի գլխաւոր հետաքրքրաշարժ մասը հայկական բաժինն էր, որ ինչպէս ասինք, առաջ էր բերված ԺԳ. դարի Հայերին թէ իբրեւ նկարիչ և թէ իբրեւ գրչութեան արուեստագէտ։ Այս նուէրով Այալնեան գեղարուեստագէտ արաբաշարը՝ միեկնոյն ժամանակ ապացուցանում էր քաղաքակիրթ աշխարհի առջեւ, որ Հայ ազգն էլ հին ժամանակներում ունեցել է ոչ աննշան գեղարուեստական կրթութիւն։ Վիեննայի նուիրակ կարգիւ նալ յատուկ գրութեամբ յանձնարարել է այս նուէրը Լեւոն Ս. Պապին։ — Վիեննայի Միւթարեան Միաբանութեան՝ Հռոմի Աթոռի մօտ ընդհանուր գործակալը՝ Հ. Տիմոթ. Վ. Լիմոնճեանց, թագադրի Արքայ, անձամբ և հանդիսաւորապէս մատուցել է այս նուէրը Լեւոն Ս. Պապին։ Հռոմի լրագրիւնները մեծ գովասանքով խօսեցին այս նուէրի մասին, Իսկ կարգիւնալ Բահանայութեան Լեւոն ԺԳ. ի Այալնեան Արքեպիսկոպոսին գրած շնորհակալութեան նամակում տուած էր, թէ այդ մատանը «թէ ներքուստ և թէ արտաքուստ ճարտար յօքեւան մի հատոր» է։

Երկրորդ նուէրն էր՝ Ազարեան Պատրիարքի ձեռքով մատուցած Բահանայապետական ուրարը ոսկեկուռ, մետաքսեայ ասեղնազարդութեան մի հայապետ, որ գործել էին Կ. Պօլսի Հայ-կաթօլիկները։ Օրիորդաց վարժարանի աշակերտները։ Ուրարի երեսի վրայի զարդազեղ զծագրութիւնը ԺԶ. դարի ոճով էր կազմված։ Ուրարի վրա գոյնզգոյն զարդերով նկարված էին 1. Հռոմի Ս. Պապի զինանշանը և 2. Նոյեան տապանը Արարատի գագաթի վրա։ Ուրարի ծայրերից կախված ոսկեհնիւս 2 ժապաւենի վրա հայերէն և լատինեներէն հետեւեալ ուղերձն էր գրված. «Լեւոնի երեքտասն երորդի Մեծի Բահանայապետի՝ ի հանդէս յիսնամեայ քահանայութեան Ստեփանոս Պետրոս Ժ. Ա. Ազարեան Պատրիարք տանն Կիլիկիոյ՝ ի նըշան երախտապարտն սիրոյ և հաւատարմութեան կաթողիկեայ Ազգին Հայոց նուէրէ գոհարա ոսկեկուռն ընդերուդեալ տոհմային ճարտարութեամբ։ Ի Կ. Պօլսի, Յ. Տ. 1887»։

1893ին Լեւոն ԺԳ. ի յիսնամեայ եպիսկոպոսութեան յօքեւանի համար Հռոմ էին հաւաքվել բաւական մեծ թուով Հայ շնորհաւորողներ։ Փետրվարի 7ին Ս. Պետրոս եկեղեցում Ս. Պապը հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէր և առաւօտ ժամը 9ին արդէն եկեղեցու դռները փակել էին, որովհետեւ արդէն 80,000 հոգի էին մտել և անդաւորվել եկեղեցում։ 40 կարդիւնալ և 200 կաթօլիկ եպիսկոպոս մասնակցում էին եկեղեցական հանդէսին։ Դրանց մէջ էին նաեւ Ազարեան կաթողիկոս, Այալնեան Արքեպիսկոպոս և 4 ուրիշ Հայ-կաթօլիկ եպիսկոպոսներ և գաւառական առաջնորդներ։ Փետրվարի 9ին Վատիկանի

ընդունելութեան սրահները բացվեցան և Ս. Պապը սկսեց իր յօքեւանի համար Հռոմ եկող բարձրաստիճան անձերին և ուխտաւորներին կարգով ընդունել։ Առաջին հանդիսաւոր ունկնդրութիւնը Լեւոն ԺԳ. չընտրեց հայերին։ Հայ պատերազմութիւնը բաղկացած էր 50 հոգուց, որոնց ընկերանում էին և 2 օտարական՝ մէկը Հռոմի Օսմանեան հիւպատոսն էր և միւսը մի իտալացի հնագէտ ուսումնական։ Պատերազմութեան մէջ կային Ազարեան, Այալնեան և Հռոմ գտնվող բոլոր հայ եպիսկոպոսները, վարդապետները, աշխարհականները և Լեւոնեան ու Ուրարեան կղերականներին հայ աշակերտները՝ իրանց ուսուցիչներով և վերակացուներով։ Ազարեան Պատրիարքը յանձնարարութիւն ունէր յանուն Վեհ. Սուրբանի շնորհաւորել Ս. Պապի յօքեւանը, ուստի այս յանձնարարութիւնը իտալեան լեզուով կատարելուց յետոյ, իբրեւ կաթօլիկ հայոց եկեղեցական Գլուխ՝ յայտնեց իր հօտի խնդակցութիւնը և ընծայեց Կ. Պօլսի Հայ-կաթօլիկ ժողովրդի անեղնագործած խորանի մի նուարտան, որի մէջ տեղը բանված էր Բահանայապետի օհնանշանը։ Առաւելեալ Ազարեան կաթողիկոս ներկայացրեց իր հետ եղողներին։ Ազարեանից յետոյ խօսել ըսկսեց Այալնեան Արքեպիսկոպոս, որը ընտանաւոր օհնանշանը։ Այալնեանը ընծայեց իր միաբանութեան կողմից Վիեննայի Միւթարեան տպարանում տպված մի նշանաւոր մատան, այն է՝ «Որ օրհնես զայնոսիկ» Պատարագի աղօթքը 50 լեզուով։ Այալնեանից յետոյ Մեքսիկոյի առաջնորդը Ազգէհրլեան եպիսկոպոսը ընծայեց փղոսկրեայ մի Բահանայապետական գահ, որի վրա անմիջապէս նստեց Լեւոն ԺԳ.։ Յետոյ միւս մասնակցողները մօտեցան նրա աջ համբուրելու և յօքեւանը ամենի համար էլ մի մի յարմար խօսք գրտաւ։ Այնուհետեւ Ս. Պապը Ազարեանի հետ առանձնացաւ իր կաբինետում։

Հետեւեալ օրը Հռոմի մէջ փառաւոր հայկական եկեղեցական հանդէս կար, Ազարեանի նախագահութեամբ և բազմաթիւ հայ եպիսկոպոսների, վարդապետների և ժողովրդի մասնակցութեամբ։

Վերջին հայ պատերազմութիւնը, որ ներկայացաւ հանգուցեալ Ս. Պապին, Կովկասից էր և տա՝ գուցէ առհասարակ նրա տուած վերջին ունկնդրութիւնն էր։ Կովկասից Հայ-կաթօլիկ 3 վարդապետներ արանից միայն մի քանի ամիս առաջ, այսինքն մայիսի 14ին, ներկայացան Լեւոն ԺԳ. ինչ կանխապէս Ս. Պապի հետ մի քառորդի չափ տեսակցութիւն ունեցաւ Էմմանուէլեան Պատրիարքի ներկայացուցիչը Հռոմի Աթոռի մօտ, Ռուպեան Արքեպիսկոպոսը և ապա մօտեցան հայ վարդապետները՝ իրանց խնդիրքը բերանացի յայտնելու։ Բահանայապետը շատ սիրով ընդունելութիւն է արել նրանց և իւրաքանչիւրի հետ առանձին առանձին խօսել է։ Ահա ինչ էր գրում ինձ այդ տեսակցութիւնից յետոյ ներկայացող վարդապետներից մէկը. «... Ս. Հայրը լսեց աղանջներն հայրական զթով և սիրով... Թէեւ մարմինը սկաւր, բայց հոգին ճեւ ունի առեւծի ոյծն

և զօրութիւնը»։ Լեւոն ԺԳ. ի մահն զգալի կորուստ է այժմ այն խնդրի աշողութեան համար, որը կաղում էր ինչեալ պատերազմութեան նպատակը։ Բայց մենք մի ռօպէ իսկ չենք կասկածում, որ նրա յաջորդն եւս նոյն համակրութեամբ կը վերաբերվի այդ խնդրին և կ'իրագործէ հանգուցեալ «արեւելաւոր քահանայապետի» հանդիսաւոր խոստումն, որից կախված է 50,000 հոգուց բաղկացած ուսահպատակ Հայ կաթօլիկ համայնքի հոգեկան անդորրութիւնը և եկեղեցական բարեկարգութիւնը։

Թիֆլիս

ՊԱՆՏԵՐՄԱ

Վերադառնալու երթուղի կրելու Ս. Աստուածածին քրիստոնէական միջոցաւ ենք վե միւնէվլէր օլունուր, այլեւս պահ մեծամաթը մը զտան վե խարիճտին բէք չօգէ հալի հազար պուլունտը լարը հալտէ, Գիւշերային վե Առաւօտեան ժամերգութիւնը լարն ինքստընը միւթէպալ, ժողովրդը զապետիմիդ Գիւշ. Յ. Վ. Պարիկեան թաւաքութեան միւթանիւսն սուրէթտէ Զայնաւոր Պատարագ թագտիս խալիմը, վե «Ուրախ եղէ ես ընդ այն ոյք ասէին ցիւթէ՛ ի տուն Տեառն երթիցուք մեք» սէրլէվնալ թանթընտա միւնէսիր պիր վազ վերլիւպ, եւ վմը մէջքերըն ազամէթ վե գուտսիլէթի թէֆուր օլունմը տըր, Պատէհու Ս. Աստուածածին երթուղի ինքստընա խոսուսի տուալար օլունմը, վե պու տուաւ ուսումն ճէմաթ իշխրաք իմիւր տիր։

Ազգամ ժամերգութիւնընտան սօնրա, Սրբութիւն Սրբոց իւլ միւնէրթէ Օրհնութիւն վերլիւպ, իւթպ. Կ-Բաթրիք էմմանուէրեան էֆ. հազրէթլէր հազարալընտա խոսուսի տուալար օլունմը, վե պու տուաւ ուսումն ճէմաթ իշխրաք իմիւր տիր։

Յէրտաւր Մեղեղոց կրելու, եհնէ պլիւսիւլէ մէրաւմի լուհանիէ ինքստ խալիւպի կրպի, Զայնաւոր Պատարագ վե Պաշտօն տուալար տախի թագտիս գըլընմը տըր։

Յիւլուր մէկամիւնէրտալ հազրէթի Շէհրիեարիէ միւսաթէ եւ վմի մախուստա, շէհրիւլզտէ պէր միւթատ շօլէն վազթը թօլար աթըլարագ, իւթը մէսէրթէ վե շատիւմանի օլունմը տըր։

Սապալը վեճէլ, վազը օլուն տալէթ իւզէրիւլէ միւթէլիֆ մէքթէպլէր շակիրտաւոր ֆէվճաֆէվճ մուալլիմէրլիւլ հիւլէթ տախիւս էմիւնէ պիւլալիւլ, սըրա իւլէ, էվսաֆը մէմուէնի Թանտարիլի միւթէլաւմին նութըլար գրաթ իտիւլիւլ միւնէսիր սուրէթտէ ինքս օլունման թէլանիւթտան սօնրա, ճէմիլ շակիրտանէ շէքէրլէր թէվլի օլունմը տըր։

Ազգամ ճամիլէրին միւնէրթէրի, հիւլէթիլ գըմաղը, Բէթի խալիւլ, տէպպօլը ասքէրի, թէլէկրաֆիսան, պէլէթիւլ տախիւս վե պիւլիւլէ մէմուէրին վե էր։

քեանքն խանէ վէ տիւքքեանլարը չանը ուսուցանելովէ լայնք սուրբթտէ էնվարի ֆէ-նէրէր իւէ թէգեհն օլունմը օլունդը կի-պի, Գաթօլը Մէրխանսանէմիդ տախի ընկեարէնի գանտիւրէր իւէ թէնվիւր վէ Օսմանը սանճաղը իւէ միւզէյէն օլմաղ-լէ, էֆրատը ճէմաթըմըդ տախի հազըր պուրունարըլարը հալտէ, ինքաի անէնկ վէ մէսէրէթ օլունմուշ տըր:

Հէման ճէնապը Հազգըն՝ տահա պու-կիպի նիչէ նիչէ էյեամը մախսուսէ խորա-քըլա, ճիւմէմիդի գարիւր իւլ այն պու-ետրմաաընը խթիւրհամ իլլէրիմ:

ՍՏԵՓԱՆ ԱՐԵՒԵԱՆ

Պանաղրմա, 22 Օգոստոս 1903

ԽԱՐԻՃԻԷ

ԻՄՔԵՐԱԹՐԱՐ ՄԻՒԼԱԳԱԹՐ. — Զար, Վիեննաեան կիթտիկինտէ, խա-րիճիէ նազըրը գօնթ լամմաթֆ իւէ խարիճիէ նէգարէթիւնին իջի իւչ պաշ-լըմա մէմուրլարընը, էվրօքա վէ Ա սիա մուամէլթըր գալէմէրիւնին ըէ-յիպէրիւնի եախօս պաշլըմա քեա-թիպլէրիւնի տէ պիւրիքտէ կէօթիւ-րէճէք, վէ Ավսթրիա-Մաճար խա-րիճիէ նազըրը գօնթ Կօլուխօվսթի՝ սօնունա գատար մէթպուի մուֆախ-խամընն եանընտա պուրունաճադ տըր, չիւնքի վաղը օլաճադ միւլա-գաթտա՝ Ղարպի էվրօքաաաան մաա-տա Ագսաի Շարգ մէսէրէլէրի իւզէ-րինէ տէ ինքաի միւզաքէրաթ իտի-լէճէք տիւր: Վաղաա Ավսթրիա՝ Ագ-սաի Շարգ իշլէրինէ բէք տէ ալէա-գատար տէյիլ իոէ տէ, չու էսնատէ Վիեննա չէհրի՝ էվրօքաընն քեաֆ-ֆէյի միւշքիլ մէսէրէլէրիւնին թաա-ֆիէյի հիսապաթ մէրքէզի վէ «ըս-թաթօգուօքընն սուլհէրէլէր պիւր

բէրաթօր Ֆր. Ժօզէֆ իսէ, ագիւրա-նէ նասիհաթլարըլլա սուլհէրէլէր պիւր հաքէմի ումուսի մէմուրիլէթի նազիքէսիւնի տէրէօհտէ իլլէմիշ տիւր: Սեպտ. 17(30տա Զար վէ Ավսթրիա իմբէրաթօրը՝ Վիեննաաա Շէօնպրէօն սէրայլընտա գահվաթը իթտիքտէն սօնրա, ալ էլպիսէլէրիլլէ վէ պիւր չօգ-մայէթլէրիլլէ Միւրսթէկ օրմանընա ավա կիտէճէքլէր տիւր: Օրաաա իւչ կիւն գալաղլարընտա, ալ խուսուսը, իքի իմբէրաթօրըն, պաշ պաշա վէ-րիպ. քէնաի միւթթէշարլարըլլա պիւր-լիքտէ, ահվալը սիյասիէ իւզէրինէ ինքաի միւզաքէրէ իթմէլէրինէ վէ-սիլէ օլաճադ տըր: Պու միւլադաթ վէ միւզաքէրաթըն՝ էվրօքաի Ղար-պի միւսուլէմէթինճէ խալըրը նէ-թիճէլէր հաաըլ իտէճէկի գալիէն մէմուլ օլունուետ: Տէօրտիւնճիւ կիւն իմբէրաթօր իքինճի նիդօլա՝ Վիէն-նաեա ալտէթլէ, Բուսիա սէֆարէթ-խանէսիւնէ էնէճէք, վէ Բուսիա քի-լիսէսիւնտէ ինքա օլունաճադ ըէսմի ալլիտէ հազըր պուրունաճադ տըր:

Զարըն, եաղընտա Ֆրանսայը թէքըրա զիւարէթ իտէճէկի շայեա-սը թէքըլիպ օլունմուշ տըր:

ՀԱՔԷՍ ԳՕՆԿՐԷՍԻ. — Պաղը մէմ-լէքէթլէրին Բարլամէնթօլարը աղա-լարընտան միւրէքքէպ օլարադ թէ-չէքքիւլ իտէն պիւր հաքէմ գօնկրէսի, Ավսթրիա պաշ վէքիւր Մ. Քէօրպէլ հազըր օլունդը հալտէ, չըգան բա-ղար իրթէսի կիւնիւ Վիեննաաա ին-թիւմա իլլէմիշ տիւր: Տիւնեանըն հէր թարաֆընտան կէլմիշ օլաա 400 մու-րալիսապար, պու ինթիւմտէ պու-

լունմուշար տըր: Բէիս ինթիւմապ օ-լունան Մ. էրնէսթ Բիէնէր՝ հաքէմ հէյեթիթ թէչէրիլ ֆիքրիւնին պիւ-ճիւմէ տէվլէթլէրճէ քէսպ իթտիկի ֆէվգէլատէ թէրադգընաթը պէեան իթմիշ տիւր Պատէհու պաշ վէքիւ Մ. Քէօրպէր սէօգէ աղաղլէ, չիտաթիթի ալղըլար արապընտա, իշպու Գօնի-րէյի՝ Ավսթրիա-Մաճար հիւքիւմէթի նամընա թէպըրիք իթմիշ, վէ ալէմի միւթէմէտիւնէ մէնսուպ հիւքիւմէթ-լէր միւսընտա զուհուր իտէճէք հէր կէօնա միւնադաանըն սուլհէն թէպիլիէսի իլլին ուսուլը հաքէմիէնին մէճպուրի օլմաաը՝ Գօնկրէնին սայ ու-ղալլէթիւնին թատիգի օլաճաղընը սէօլլէտիքտէն սօնրա, չէօլլէ տէվաթ իլլէմիշ տիւր: «Վաղթըմըզըն ատէմ-լէրի՝ գապլը մէմուրիք իլլին գանլար տէօքիւլմէսիւնտէ պաշգա պիւր մադ-սէտի օլմանտան մուհարէպէլէրի պը-թըզ պէեյէնէքեօլար: Բուէսալը տիւր՝ հիշ տէյիլ իոէ միւսալէհանըն էն էյի վէքիլէրի օլուպ, գէմանէմի-զին էն էյի ալէամէթի ֆարիդապը իտէ, քիւշիւք հիւքիւմէթլէրին, չիմուի հէր վաղըլմտան զիւստէ պազալարընը թէէմին իթմիշ օլմալարը տըր: Մու-տըզաթ տէվլէթլէրին հիսսիւթթը սուլհէրէլէրանէ իլլէ մութթաաթօլ մալարը՝ պու վաղընանէն էն զիւստէ իգնա իտիճի տէլիլի տիւր:»

Միւշարիլլէյ՝ նութըզընա չու սէօգ-լէր իլլէ խաթիւմէ վէրմիշ տիւր: «Տէվ-լէթիմիդ՝ տաիմա սուլհէրէլէր պիւր տէվլէթ օլմուշ տըր:» (Շիտաթիթի ալղըլար):

Իթալիանըն Վիեննա սէֆիւրի գօնթ նիլլա տալի՝ Ավսթրիա գապիւնէսի ըէիսի միւհթէրէմիւնին զիքը իլլէտի-կի սուլհէրէլէր տէվլէթ՝ սուլհ ու

հէր թարաֆտա գաղանմը օլան պիւր հիւքմաթըր էլլէլլէ իտարէ օլունուետա տէմիշ, վէ Լա Հէյ Սուլհ գօնկրէսի՝ կէչէն ապըն էն պիւրիւք վաղըապը օլունդընը տէրմիւն իլլէմիշ տիւր: Պու սըրտաա պազըլարըն թազաթիմ իթ-տիքիւրի բաթօրթ օլարըն միւզաքէրէ-սի՝ իրթէսի կիւնէ (եանի տիւնէ) թաալիք գըլընմը տըր:

ՄԻՒԹԷԼԻԹ. — Սըրպիա խա-րիճիէ նազըրընը՝ պիւր ինթիւմաֆ ոէ-պէպիլլէ իսթիֆա իթմէք ֆիքրիւնտէ օլունդը, վէ Եունան գրալընը՝ սեպ-տիմբեր սօնրարընտա պաշ վէքիլլէ-յի Պիւքքէչէ կիտէճէկի՝ թէլէկրաֆ խապէրէրինտէն տիւր:

ԲԱԹՐԻԳԻԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Կէչէնէրաէ Կ-Բաթրիք ըիւթպ. էմմա-նուէլեան էֆ. հաղըթլէրի թարաֆընտան օնընը Պիոս Բաքա հաղըթլէրինէ թէպըրի-քեաթը իսթէղալմիւն պիւր մէքթուպ եա-ղըմը իտիւ Պու քէրէ Վաթիքանըն մու-վազգաթէն ուսուլը խաթիճիէ նազըրը օլան Գարտիւնալ Մէրի տէլ Վալ թարաֆընտան հաղըլան ճէվապնամէտէ, Բաքա հաղըթլէ-րինին՝ իղհար օլունան հիսսիւթթը վէ թէպ-րիքեաթտան տօլարը հաաըլ օլան մէմու-նիլիէթ վէ մահաղաղլէթի վէ ումուսի մի-լէթիմիդէ Առաքելական Օրհնութիւնընը վէրաիկի պիւտիւրիւմիշ տիւր:

Բաղար իրթէսի կիւնիւ Կ-Բաթրիք ըիւթպ. էմմանուէլեան էֆ. հաղըթլէրի, Բաթրիքիւնանէմիդ գաբու քէհաաթ Շէհ-րիւնի Յուլսէի էֆ. ըէֆազաթընտա օլ-սուղը հալտէ, իրան սէֆարէթխանէսիւնէ պիւ աղիմէ, Շահ հաղըթլէրինին եէվմի վէլատէթիւնին տէվրի սէնէսի օլմադ միւ-նասիպէթիլլէ, ըէսմը թէպրիքեաթը իյֆա ֆիւլմիւշէր տիւր:

Բանկալթիտէ Պիւրիւքաթէր ճաա-տէսիւնտէ, միլլէթիմիդ գըզ չօնուգլարընա մախսուս օլարադ, Ա. Յղութիւն թարիքա-թըրահիպէլէրի թարաֆընտան պիւր մէք-թէպ թէէսիս օլընտըզը մէմուէնին խապէր ալընմը տըր:

ՀԱՄԱԶԳԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՑ

Համազգեայ Վարժարանի 1903—1904 ուսումնական տարիչըմընը պիտի սկսի ա-ռաջիկայ սեպտ. ամսոյ 1(14ին, երկու-շաբթի օր: Վարժարանը նոյն օրը պիտի բացուի. ուստի աշակերտուհիք կը հրա-ւիրուին ներկայ գտնուիլ. իսկ դասախո-սութիւնք պիտի սկսին հետեւեալ օրն, երեքշաբթի, 2(15 սեպտ.:

Վարժարանիս նպատակն ըլլալով օժ-տել հապաղքի օրիորդները գուտ տոնմային դաստիարակութեամբ, և բարեպաշտ, ուս-եալ, և ժրադուր մայրեր նուիրել ազ-գին, այս նոր շրջանն աւելի եւս օգտա-կարապէս իր այդ վեմ՝ նպատակին ծա-ռայցնելու համար, Վարժարանիս Հոգա-բարձութիւնը կարեւոր համարած է ու-սումնական ծրագրոյն վրայ ինչ ինչ փո-փոխութիւններ ի գործ դնել, աւելորդը գեղջելու, բայց պակասը լրացնելու եղա-նակաւ, որով Վարժարանիս աղջկանց նախ-նական և Երկրորդական վարժարանի մը վերածուած է իսկապէս:

Նախնական կիթութիւնը գիւրացնելու նպատակաւ, այս տարի որոշուած է նաեւ Մանկապարտիկ կանտնադր ընթացք մը հաստատել վարժարանիս մէջ:

Իսկ թէ Վարժարանիս ուսումնական ծրագրոյն ճշգիւ գործադրութեան և թէ ներքին բարեկարգութեան հոգն և խնամքն յանձնուած է Վարժարանիս ուսուցչական մարմինը կազմող պատուական անձերէ բաղկացեալ մասնախմբի մը, ընդ հսկո-ղութեամբ վարժարանիս Հոգաբարձու-թեան:

Նիւթական և բարոյական շահն իւր վար-ժարանին բարեկարգութեան և պաշտառ-թեան մէջ կը կայանայ, Հոգաբարձութիւնա վատահ է թէ այս վերջին կարգադրու-թիւնն յոյժ գոհացողքն արդիւնք պիտի ունենայ առաջիկայ տարեւըմանի մէջ:

Վարժարանիս նոր աշակերտուհի արձա-նազրել տալ փափաքող ծնողք, ընդունե-լութեան պայմաններուն տեղեկանալու համար, կրնան գիմիլ ի վարժարան, բաց-ման թուականէն սկսեալ, ամէն առաւօտ մինչեւ կէսօր:

Հոգաբարձութիւն

Համազգեայ Օրիորդապ Վրժ. Ի

Բերա, Օգոս. 25(7 Սեպտ. 1903

ՈՒՍՈՒՄԵԱՐԱՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԽՈՐԻԶ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարա-նին ինամակալութիւնը պատու ունի ծա-նուցանելու մեր յարգոյ Հասարակութեան թէ իւր 1903-ի ուսումնական տարին պի-տի սկսի երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 1(14ին: Այս առթիւ հարկ կը գցայ յայտարա-րելու թէ իւր ուսումնական ծրագրիւր մաս-նաւոր խնամքով բարեփոխած է դայն ա-ւելի օգտաւէտ ընելու համար ընդհանրու-թեան և աւելի համաձայն մեր հասարա-կութեան պիտոյից:

Սոյն ծրագրին համեմատ Ուսումնարա-նին չրջանը վեցամաշ է, երեք երկամաշ ընթացքներէ բաղկացեալ, այսինքն իր-նաբնագոյն, Միջին և Բարձրագոյն: Իւ-րաքանիւր ընթացքին աւարտելուն յա-տուկ վկայագիր մը պիտի տրուի աշա-կերտին, մասնաւոր քննութենէ մ'ետքը: Ուսումնարանիս Բարձրագոյն Վկայա-գիրը ստացող աշակերտը կարող պիտի ըլ-լան թէ՛ մայրաքաղաքիս առեւտրական և սեղանաւորական հաստատութեանց մէջ մտնել, և թէ՛ ծրագրայի վաճառականու-թեան, Արուեստից և Երկրագործական վարժարաններուն մէջ ընդունուիլ: Այն աշակերտներուն համար որ սահմանեալ են Համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու, ինչպէս են բժշկական, Էրա-

ւազիտական, գիտութեանց, դպրութեանց եւն., Ուսումնարանիս յաւելուածական ըն-թացք մըն ալ ունի, որուն մէջ կ'աւան-դուին իւրաքանիւր ճիւղին կարեւոր ե-զած ուսմունքն:

Ուսումնարանին խոնարհագոյն կարգին մէջ ընդունուելու անպատրաստ աշակեր-տաց համար, լաւ կազմակերպութեամբ Նախալրթական ընթացք մ'ալ հաստա-տւած է:

Ինամակալութիւնը փափաքելով ու-սումնասէր ընտանեաց դիւրութիւն ընծա-յելու, աշակերտաց ընդունուելութեան պայ-մաններն աւելի դիւրամատոյց ըրած է, այս առաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ:

Մասնաւոր սնօրէնութեամբ մը Ուսում-նարանը կ'ընդունի նաեւ այն արտաքին աշակերտները, որոնք իրենց ուսումնական ընթացքը աւարտել կը փափաքին, միայն Ուսումնարանին յաւելուածական ընթաց-քին գասերուն հետեւելով:

Ուշիմ՝ բայց աղքատիկ տղայն Ու-սումնարանիս օգուտներէն չզրկելու հա-մար, ինամակալութիւնը որոշած է ճրիա-բար ընդունիլ իրենց վարքովն ու աշխա-տասիրութեամբը վկայելու 10 աշակերտ-ներ, որ առ նուազն Ուսումնարանին ին-նաբնագոյն դասընթացքին հետեւելու կա-րող են: Այս նպատակաւ միջանք մը հաս-տատուած է, որուն կրնան մասնակցել ա-մէն փափաքողները:

Մտղք կրնան այժմէն իրենց որդիւն-ըր արձանագրել տալու համար, գիմիլ Ուսումնարանիս Տնօրէնութեան, Բերա, Սեչիլ փողոց, Թիւ 1, ամէն Զօրեքաթի և Հինգշաբթի առաւօտները մինչեւ կէսօր:

Բերա, 1(14 Օգոստոս 1903

Ինամակալութիւն

Ս. Գր. Լուսաւորիչ Ուսումնարանի

ԹԻՎՃԻՀԱԾ

Էտրինէ վալի մուամլինիլինէ՝ Սի-րօզ միւթէսարըրթը ոսպըզը Բիւք-նէտտին պէյ, Սիրօզ միւթէսարըրթ-լըլլինա՝ Մէնթէյէ միւթէսարըրթը ոսպըզը Հըֆզի բաշա թայեին. Մաղ-րիքէօյիւ զօրաօնը Բուսումաթ միւ-թէթիլի Հոֆըզ Հասան Ֆէհմի պէյ իւէ Շէհրի էմանէթի մէճիւսի աղա-սընտան Մէհմէմէտ Սաֆիէտտին պէ-յէ տէա սանիսի ըիւթպէլէրի թէվ-ճիւ. Տիւնեանը ումուսի գօմիսէրիւ-կի պաշ քեաթիպի վէ չիւպէ միւտի-րի՝ Սէր պէյէ Չնճի Օուս, էրլորմօ վալի մուամլինի Իպպահիւմ էֆ.յէ Չնճի Մէհ. նիշանլարը իհսան:

Շուրաի տէվլէթ թէմիւիլ մահ-քէմէսի ազալըզը՝ իսթիւմաֆ մահքէ-մէսի ազալընտան Նուրէտտին պէյ իլլէ Բէսիւեան Անտոն էֆ.յէ, Շուրաի տէվլէթ իսթիւմաֆ մահքէմէսի աղա-լըզը՝ Պիտայէթ մահքէմէսի ազալըն-տան Իսկէնտէր էֆ.յէ թէվֆիդ. Մա-գաթը Սաաթրիթ բէնահի թէրէճմանը մուամլինի Աֆէէտտին պէյէ վէ Ճի-օղու Բուս մըրթաարը Եանգօ էֆ.յէ Յիւնճիւ Մէհա., քեաթիլի սանիի հաղըթի Շէհրիեարի՝ գուրէնաի Բա-տիշահիտէն Իզըթը բաշա հաղըթթ-լէրինին հէմիլիէսի հանմ էֆ.յէ Աին-ճի Շէֆազաթ նիշանլարը իհսան պուլլուլմուշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Ճէզարի Պահր Սէֆիտ վալիսի Ապի-տին բաշա հաղըթլէրինէ Եունան հիւքիւ-մէթի թարաֆընտան վէրիլլէն Չնճի ըիւթ-պէան Սօլէօր, վէ Մամուրէթ իւլ Աղիդ վիլայէթի վալի սապըզը Բէնօֆ պէյ էֆ. հաղըթլէրինէ Բաքալըզ մազալմընտան վէ-րիլլէն Բիւ Նէօֆ նիշանլարընը միւշարիլլէ-հիւմա թարաֆընտան գապուլլէն միւսաա-տէի սէնիէ էրզան պուլլուլմուշ տըր:

Պուկար էչքընասընն հարաքեաթը չէգալէթ քեաթանտէ պուլլուլմուշարը Վա-սիլիզօս, Ախթէքօլը, Սամազօ վէ ճիւս-ըրնտա ասաիշ ու էմիլիէթ՝ ասաքիւր Շահանէ թարաֆընտան թէէմին խալմիշ տիւր:

Էնգընանըն իղֆալաթընա գաբըլա-բաք ֆիւրար իտէն 250տէն զիւստէ Պուլ-

կար՝ պու. քերթէն նստախնէն եկրէնէն ավ-
տէթ իմ միջին տիր:

—Ի՞նչն օրոտուեա մէնսուպ քէնի
թապուրլարը ինչն իւրաւումը օրան էշեա վէ
սարիւնին թէնարիւրի զըննընտա էտրիւնէ-
տէ պիր գօմիւրիսն թէնքիլ օլունմը տըր:

—Տիւն Իրան սէֆիրի՝ Սատրապամ վէ
նարիւնի նազըրը հազարաթըլա վէ Աւս-
թիւս սէֆիրի՝ Սատրապամ հազարէթըլա-
լէ կէօրիւնիւն տիր:

—Գարաքէօյ քէօրիւնիւն հեթինէ
հեթինէն պիր սէմիր քէօրիւն ինչաւը
Պահրիէ նէգարէթինէ գաթիէն գարաթ-
լաշտըրըլա տըր: Ինչաւթ՝ միւնսգա-
ստա գօմուլաճաղընտան, էվրօթա ֆա-
պրիգալարընտան պիր գալը՝ վէքիլէրիսի
Տէրիսաստէթէ կէօմտէրմէնէ գարաթ վէր-
միլէր տիր: Պու. ֆապրիգալարտան պիրի-
քէօրիւնիւն քեարկիր օլարաթ իմալը ի-
չին Պահրիէ նէգարէթինէ պիր լաիւսա թագ-
տիմ իմ միլ, վէ իշպու լաիւսա թէտգիգ ի-
տիլմէքտէ պուլունմը տըր:

—Պու. ստան պէօյէ թուրը վէ չիւրօզ
պարզլարընտան, մէմալքի էնէնպիէնէ
կէօմտէրմէնէքըրտէն 100տէ 1, վէ թիւ-
քիս տաթիլիւնտէ սարֆ խալէնէքըրտէն
100տէ 2 թէնիւրաթը սաքէրիէ իմալէսի ա-
լընմալը թահթը գարաթա ալընմը տըր:

—Մ. Կ. Օպուանօ իւլէ դէվէնի տիւն
սապահ Ռուսմիսա վաթօրըլա չէրիմիլ-
տէն հարէքիլ իմ միլէր տիր:

—Պա իրատիս սէնիէ, Պիրիսի օրոտու-
նըն սապիւրի ընտրիւնի էլպիւնէրի վէ
տէպպիլարտաքի մուլիմաթը մագաթը Սէ-
րաքէրիտէն իմալ խալէնէք տիր:

—Չաթալաճատա թէնիւրալէրի մուլա-
ֆապըլէթէ իմա խալէն 14 գըթա սաղ
թօրը՝ Իւչիւնիւ օրոտուեա կէօմտէրմէնէք
տիր:

—Շէնիւր էմանէթինտէ, Շէնիւր էմինի
Րըտլան բաշա հազրէթըլաին թահթը ըր-
եաւէթինտէ օլմագ վէ աղասը՝ Մէքաթիպ
միւսալի Ձիւլէր պէյ իւլէ թիւնճարտան թահ-
թալիգատէ իմալ պէյ, Ուննէն Աքիկ
էֆ., Շուրաի տէվէթ աղասընտան Գօնս-
թանիէն Գարաթօթօրի էֆ. վէ թէրասնէր
ալիւրէ իքիսի գաթիսը Եմաթօ պէյ հա-
զարաթընտան միւսիւքէպ պուլունմագ
իւրէն, պա իրասնի սէնիէ թէնքիլ օլուն-
տըրըն եաղաթըրմը գօմիւրիսն՝ տիւնիւնի
ինսանիլթէ օլան պիր թաղըմ էլիւսսըն ին-
րա իմալիւրէրի էֆալը ճիւսալիսն սէպէպիլէ
միւսիւնը մէրհալէթ վէ մուսալէնի օ-
լանսարա իսնէ թօրալագ վէ թէվիլ իմ-
մէք սուրէթըլա իւրէրիսն իմալ միւսա-
քէրէ իւլէմէք իւրէն, իմթիւսէ պալալմը
տիր:

Մէքաթիպ գօմիւրիսն՝ 100, 50, 20, 10
վէ 5 լլ. լըգ իսանէ պիւլէթըլա թապ իմ-

տիրմիլ տիր: Մաթպալար Օսմանիէ՝ պու-
պիւլէրի մէննէն թապ իմ միլ տիր:

—Պիր իւնըն քէսիւրէ կէօրէ, Աիթէ-
բօլը, Միտեա, Իննէ-ստա վէ ճիւրթը միւս-
թանիսնէ վիւքէլաի ֆիւսալ վէ զէվաթը
քիւրաթթարաթընտան իսանէլէր վէրիւրի-
տիր: Սատրապամ վէ Շէնիւր իւլիւսա՝ 5400էր
ղլ., Ասիլէ նազըրը 2160, Սէրասքէր, Շու-
րաի տէվէթ ընտրիւնի նազըրը, Թօր-
հանէ միւսիւր վէ Մալիէ նազըրը 4320էր,
Տալիլիէ նազըրը 3708, էվաթա նազըրը
3240, Նաֆիա նազըրը 2320, Սատրապամ
միւսիւրէն 540, Մէրաթի նազըրը 3240,
Պահրիէ նազըրը 3240, Աւսթի Տիւսնը
Հիւսայուն 1080, Իրան սէֆիրի, ֆիւնէք
պէտէլի օլարաթ 1080, քէնէնի մէնսու-
Հալա հանրի 108 լլ. վէ սարիէ. ճէման
55, 468 լլ.:

—Րուսմիլտէ պուլունման սապիւրի Շա-
հանէյէ գըլըգ 50,000 ֆանէլա ճաքէթին
թարաթը հազրէթի Բատիլանիտէն իսան
պուլունմըրը ընտրիւնի իսան օլունմը իտի-
թիւրքէն զաղէթալար՝ իւրալ լութիւր ա-
լիլ Շէնիւրաի հազընտա թէնպալար սան-
տըգա նաման պէնանը թէնէքըրաթ իւ-
լէտիքտէն սօնրա, Օսմանը էնպիւսիսն տէ
իւրալ նիւսնէնի Շահանէյէ իմթիւսալ իմ-
մէլէրիսն իմթար իւլէմիլէր տիր: Պու. տա-
վէթ՝ էնպիւրիս գալպիւրիսն հիւսնի թէնս-
սիր իմ միլ օլունմընտան, Շէնիւր էմանէթի-
նէ բէլտէր բէյ իսանէլէր կէլմէնէ պալա-
մը տիր:

—Սատրապամ հազրէթըլա թարաթըն-
տան 500 առէտ բաւուրը միւրթան իմա
վէ իստա օլունմը տիր:

—Շէնիւր էմինի Րըտլան բաշա հազ-
րէթըլա՝ 500 միւրթան, 500 չարըգ վէ 500
տօլաք իտա իմ միլէր տիր:

—Տար իւս սապաթի իւլ շէնիւրէ աղասը
հազրէթըլա իւլ 300 ֆանէլա, սըր քեարթիւրի
հազրէթի Շէնիւրիսն թահիսն բաշա հազ-
րէթըլա 1000 ֆանէլա ճաքէթ, 300 չօ-
րապ վէ հարէմիլէր 100 ֆանէլա ճաքէթ,
100 ֆանէլա, 500 չօրապ, քէրիմիլէր 100
ֆանէլա ճաքէթ, 200 չօրապ, վէ աղալա-
րը 910 չիթի չօրապ կէօմտէրմիլէր տիր:

—Ֆաթիմա Սապիւրէ իսմինտէ պիր իս-
լամ գաթըրը՝ Րուսմիլտէքի սապիւրի Շա-
հանէնի գըլըգ չաւաղըրարա միւսիւն
օլունմըրը 12 եալընտաքի օլունմընտան
խապէր ալմարը իւրէրիսն, Սապահ զա-
ղէթարնա պիր մէքիւրա եաղարաթ, հէր
կիւն, իքթիտարնա կէօրէ, սապիւրի Շա-
հանէ իւլն չաւաղըր թէտարիւք իտէնէլիսն,
վէ հէր Օսմանը գաթընտան տալիս պու. եօլ-
տա հարէքէթ իտէնէքըրիսն մէմուլ իւլէ-
տիկիսն պէնան իմ միլ տիր:

Չաթը հազրէթի Բատիլանի՝ միւսալէլ-
նա գաթընտան պէնանաթը խալիսանանէսի-

նի խապէր ալմարըրնտա, մէքըրի թէնպ-
լիլաթը ընտրիւնի վալիսանիսն օգուսուլ
օլան միւսալէլանտն մալսուսմը Ահմէտ
Սալիս պէյին՝ Մապէյնի Հիւսանտն չա-
վալըրնա գալտընը՝ իրատէ վէ ֆէրման
պուլունմըլար տիր:

—Պալը միւրիսնի Իսլամ չօնուգլարըն
տալիս, մութթաթ օլունմըրը համիլէթ-
լէրիլլէ բէտէրվէ վալիսանիսն ալարաթ
պիրիքալիսիքէրի բարալարը իսանէ մագ-
սէտի ուղընա կէօթիւրիւպ թէսլիմ իմ-
մէքտէ օլունմըրը՝ Թիւրքէն զաղէթալար-
տա օգուսուլար տիր:

—Միւսիւր Հիւսայուն միւսիւր Հաւսի
պէյ՝ 1000 չիթի չօրապ, Ենի ճալիսն չօ-
րապ վէ սարիէ սաթիսն մէնսուր Հալա հա-
նըմ 500 չօրապ, վէ Սապահ զաղէթալար
սաթիսն իմթիւսալը Միւրիսն էֆ. 100 ֆա-
նէլա, վէ տիկէրիսն տէ սարի իսանէլէր վէր-
միլէր տիր:

—Բեաղըրտիսնէ եաղընտա Ալի-պէյ
քէօրիւ էնպիւրի՝ սապիւրի Շահանէնիսն
գըլըգ ինթիսանաթը ինչն, արալարնտա
2136 լլ. թօրալարը տիր:

—Սիւսա վալիսի Աքիֆ պէյ հազրէթ-
լէրիսն, հիւսնի խալէթաթընտան վէ իտա-
րէպիստէն տօլարը սէլամը Շահանէ թէնպ-
լիլ օլունմընտան տիր:

—Խըտիւր Մըրըր հազրէթըլա Տէրի-
սաստէթէ միւլէթէնիսն Բարիպէն հա-
րէքէթ իմ միլ տիր:

—Բէրա վէ Բաթմօս նամ Ալման վա-
թօրալար հազընտա չալի օլան իւրալէթ-
լէր թէքիլ օլունմընտան տիր:

—Պուլիսար էնքընտար՝ Բանգօվիլ գա-
րիսիստէ Եօթիմ նամ բարաթը՝ քէնտի-
լէրիսն ուլմաթըրը ինչն գաթի ու թէնէթ
իմ միլէր տիր:

—Բիւնսա Ֆէրտիսնտա՝ Սօպրանիէ մէն-
իսիսն տաղըրմարը էմիւսանիսն իմա-
լամը տիր: Ենի Սօպրանիէնիսն ինթիսալ
թարիլիսն հէնուգ մալիւս տէլիլ տիր: Շիւ-
տիքի գալպիսն պիր միւստէթ տահա մէ-
մուրիսնիսն տէվալ իտէնէք օլունմ, եա-
լընք կէլէնտէ բիւնսա Ֆէրտիսնտա իւլ իս-
թիւրէ իմ մէք իւրէն վարնա եաղընտ-
տա էօթիսնիւրաթա կիթմիլ օլունմըրը հալ-
տէ, տէնիլ պանսօր իտըրէն, գաղալէն
պօղոսիւր օլան մալիէ նազըրը Մ. Մա-
նուլօֆըն եէրիսն պիր տիկէրի թալիսն օ-
լունմընտան տիր: — Մ. Բարաթօֆ՝ միւսալ-
լէնիսն եէրիսն թալիսն գըլընմը տիր:

—Ինթիսպուրիկտա ալընտաք օլան սէ-
նալի վէ մատէնիսն սէրիսիսն հիւսնիսն
թի Սէնիէ ընտրիւնի ինթիսալ իտէնէք տիր:

—Սապըգ Գաթիսն բօթիս վէ թէնէկ-
րաթ միւսիւրի օլունմ, Չօր սանճաղընա
կէօմտէրիսնիսն հալտէ, Մուսուլա վէ սն-
տէն թէնիւսն ֆիւրաթ իմ միլ օլան վէ էլ-

էնվա Բարիպէն պուլունման Շիւրիսն՝ ճիւս-
յէթլէ իմ համ օլունմըրընտան, վաղթը
մուսալէնտէ Մահմէտի ճիւսալէթի կէլմէ-
տիկի հալտէ, զընապէն մուսալէթէ իտի-
լէնէկի իսան օլունմը տիր:

—Բաղար իւրթէսի կիւնիւ Ինիլիթէր-
րա, Ֆիւսանա, Րուսմիսա, Սըրպիս սէ-
ֆիւրէրի, վէ Ֆիւլմէնէք սէֆարէթի մատ-
լահաթ կիւրաթը՝ Սատրապամ վէ իսալիսն
նազըրը հազարաթըլա միւսալաթ իմ միլ-
լէր տիր: Ֆիւլմէնէք մատլահաթ կիւրաթը՝
Խարիսիէ միւսալէնտա բաշա հազրէթլէ-
րիլլէ տէ կէօրիւնիւն տիր:

—Րուսմիլտէ պուլունման թարաթընտան
նէլը օլունման պիր թահիւրաթը ուսուսիս-
տէ, նիւսնիլըգ զէմանընտան ուղընտան
միւստէթ տէվալ իւլէմէսի՝ պիր չօք չալ-
եանը թէնսիսիսն սալալ մուսալ օլունմ-
ընտան, պու հալիսն մէլտան միւսալ մէ-
քիւրէն նիւսնիլըգ միւստէթիսն միւս-
թիսն մէթէպէ էքսիլիլմէսի իմալիսն ի-
տիլմիլ տիր:

—Ճէլէպ էմանիլ Շէնիւր էմանէթինէ
պիր իմթիւսա թագտիմ իտէրէք, գըլըն
էթ ֆիւսալթընտան եիւքսէլմէսիսն մահէլ
գալմալագ իւրէն, կէլէնտէն օլունմըրը կի-
պի, պու սէնէ տալիս Սէլանիք, Գօնսա
վէ էնգարէտէն Տէրիսաստէթէ կէօմտէրի-
լէն գօնուսլարըն սարի մահէլլէրէ կէօմտէ-
րիլմէմէսի լաղըմ կէլէնէկի պէնան գըլըն-
մը օլունմընտան, էմանէթէն պու պապ-
տէ վուգու պուլան իւրա իւրէրիսն, Տա-
լիլիսն նէգարէթի՝ գօնուս կէօմտէրիլլէ
մահէլլէրտէ էլէնվա մէվնուս գօնուսլա-
րըն միւստարընտան վէ մահէլլի ինթիսանա-
թը իւլ Տէրիսաստէթէ վէ տիկէր սարֆի-
եաթ մահէլլէրիսն կէօմտէրիլլէպիլէնէք միւ-
տարընտան իւրալընտան իմալ իտէնէթէ
էմիլ իւլէմիլ տիր:

—Աթիւսա Օսմ. սէֆարէթի մատլահաթ-
կիւրաթը չըգան բէնիլլէպիսն կիւնիւ Եու-
նան պալ վէքիլլէն կէօրիւնիւն տիր:

—Պիթիւս վալիսի Հիւսնի պէյ տէվրէն
Մուսա կիթմիլ տիր:

—Ենի թէնքիլ օլունման Հիւսալ ալա-
լարը՝ պա իրատէի սէնիէ Հաւսիսն ալա-
լարը թէսիսն օլունմագ տիր: Ալմանիսա-
տա իւրալը ֆէնիլ հարա իմ միլ օլան 8
Օսմանը գալպիսնիսն՝ պու ալալարը թա-
լիմ իտէնէք տիր:

—Րուսիս Ժէն. գօնուսլար Մ. Բանս-
ֆիւրի չըգան ճուսա կիւնիւ Րուսիս թիւն-
ճարը միւլէպէրանընտան, քէնտի թահթը
րիսանէթիսն ինթիսալ տալէթ իտէրէք,
պուստա, Րուսիս թիւսալթիսն թիւր-
քիստա իւրի կէօթիւրիւսնիսն թէտալի-
լէրի հազընտա իմալ միւսալքէրաթ օ-
լունմընտան տիր: Իշպու ինթիսանտէ Մ. Մ.
Չալգօլաքի, Պօրիքի, Թ. Մալրօգօրտա-

ՊԻՔԵՍ ԳԱՏԸՆ

Ժագ Կօվէն՝ Տիւսայը թէնէսիւս իտէ-
րէք, ֆէվէլէտա ճալիպ վէ տիւրիսն օլան
պու կէնն գաթընտան, ֆիւլաթը ֆէնալըգ
իմ մէք ինչն եարաթըրմը մուլիւր պիր
մալիւրագ օլունմընտան ալալարտա իտի-
Սօպրանիսնիւրը՝ Տիւսա Սալիսին նէ-
լէր եարաթա միւսալթիւր օլունմընտան պիւ-
տիւրէրի ճիւլէթլէ, կէնն մագթօրըն քէն-
ֆիւստէ եանըլմաթըրմը էլպէթթէ թաս-
տիք իտէրիսն:

Սապըգ հիւսնիսն տալիսն օլան մա-
հէլլիսն զիւսալթիսն սօնրա, կէնն տիւ-
քիւսն թէնքիլիսն իւրէրիսն, Տիւսա Րուսուլ-
թիւսն իւրէրիսն բէտէրիսն միւլթէսար-
րըք օլունմըրը միւսալթիսն պիւսալ զիւսա-
րէթ իմ մէլի արղու իմ տիր: Մէքըրիսն պիւ-
նա՝ զալէթ միւսալթիսն օլունմընտան կիւ-
լիսն, չիւլէրիսն վէ աղանալար իւլ միւսալթիսն վա-
սի պիր պաղէն տէրուսնիսն պուլունմագ-
տա իտի:

Տիւսա, զէվէնիսն իւրալ թէնքիլիսնտէն
օ գաթար մէմուսն գալտըրի, չօնուգ կի-
պի էլլէրիսն չըրաթալար:

—Աղիւրիս, սիլ, իմթէտիկիսնիլ զէ-
ման, միսլի պուլունմագ պիր զէվէ օլա-
պիլիսնտըրմը: Չալընը քի, հէր վաղթը
պէօյէ օլունմընտան. օ հալտէ սուսուլթիլ
ուղալապիլիլիլ, տէտի:

Պու. սուրէթիլ վէ քէնիլի պիր հալ իւլ
մէրգուլար արապալարընտան թագիլ օլա-
րագ, իւրա օլունման թարաթա կիթիւրիսն:
Եօլտա, կիտիլէն եէրիսն իսմի հազըն-
տա մահէլլէն էնպիւսն պէյնիսն իւրալեթ
օլունման պիր մաթալը թաֆիւրաթըլա տն-
լալագ իւրէն, Տիւսա Սալիսին, կէնն
մագթօրա վուգու պուլան մուսիւրիսն
թալէպի, վէ մագթօրըն տան, օլ պապտէ
զիւստէ մալիւսաթըմ եօգ տըր տիւրէրէք,
Տիւսանիսն արղուլթիսն թաֆիւրաթը պէ-
եանտէն չէքիւլմէսի սըրաթընտա, Րուսուլ՝
— Բէնս իտէրիսն, Տիւսա, իւրալ իմ-
մէլիսն, տէտի, վէ կէնն գաթընտան, իս-
թիւրաթաթաթա,

— Էնթիստիմ վէ մալիւրիս՝ պանա թէրս
թէրս պաղընտան... լաքիս պիլ պուլարտա,
մէմէքթիւրիսն իտաթաթը գաթիսնալարը

իւլիստէ պուլունմագթօրմը... զաթէն էրէ-
թիսն վաղթը տըր քէնտիսն սըրաթընտա
գօյտուս. պարաթըն պիր աղ տա սէրպէսթ
օլանտէ, տէյի մուգապէլէ իմ տիր:

Րուսուլ, — (պու չիւպէլի ճէվապտան
տօլարը թէննիւրապտէ գալարագ) Նէ՝ տի-
մէք իմթէնտօրմը, տէտի:

Տիւսա, — (եաղաթէն էլէ վէրէնէկիսն ան-
լահարագ) Հիւ պիր չէյ, տէյի ճէվապ
վէրտի:

Պիր միւստէթ սիւքիւթ վաղը օլունմ:
Հաւս օլունմ քի արապա, աղ վաղթթտա
մահէլլի մագսուտէ վաթը օլունմընտան, Ժագ
Կօվէն՝ եէնի պիր միւսալթիսն զէվէն
օլունմը իւրէն,

— Բէտէրիսնիլ մալիս օլունմընտան սէօյ-
լէտիկիսնիլ միւսալթիսն պիւսն չու կէօր-
տիւրիսնիւր եիւքսէք սէրպի աղանալար-
նըն արգաթընտա տըր. պաղընտը, եէլի-
լիլէրիսն արաթընտան պէմպէնագ կէօրիւ-
թիւսն, տէտի:

Տիւսա. — Սահիսն պիր էլմաթ բարա-
սը, հաղըրի պիր ճէնիլթ. իստան՝ պաղը-
եէնի էօմիւրիսն պէօյէ պիր մահէլլտէ կէ-
չիւրիսն:

Րուսուլ. — Էլիս արղու իտէրիսնիլ...

Տիւսա. — Ահ, Բարիպ տէ եանըմտա
օլունմը չարթըլա...

Արապա՝ խրուպ, իման, սէրպի վէ
խուրմա աղանալարընտան տաթթա պիր օր-
ման չէքիլ ալմը օլան պիր պաղիսնիսն ի-
չիստէն կիթմիլ պալարտա:

Սարալագ կիպի թըրմալալը վէ սա-
րըլըպ չըգան եաթէմիսն չիւլէրիսն բօրթու-
գալ աղանալարընտան չիւլէրիսն գաթըրմը,
աղանալարըն վէ չիւլէրիսն գօնուսլարը,
հալաթը իմթիւս իմ միլ, ճիւրթա իմ տաղ-
տան ճէրէնտա իտէն սուլար գըրմըրը մէր-
մէրտէն եաթըրմը օլան հալունալարա ագ-
մագտա պուլունմուս, հաթըրը պու մահէլլ-
սուսըգ, սէրիսն վէ նէֆիս գօնուսլար
իւլիստէ իսալիսն եալանաթա պիր էօլէթ-
կեանը լաթիլ օլունմ, նաթիս իւլ էմալ
չիւլէրիսն վէ եէլիլլէրիսն օրթարտա
իսն, արապ ուսուլը միւսալթիսնիսն ինչա
օլունմուս կիւրէլ պիր քիւլիւք քէօթ
մէվնուս իտի. իւրա ֆէվէլէտա ճալիպ
պիւսանը՝ մահալ պիւլիւք պիր զաթթը
սըրթ քէնիլ ինչն եաթըրմը օլունմը՝ րէ-
վիստէն ալալըմագտա իտի:

Ժագ վէ Րուսուլ իւրալ կիւրէլ մէնագա-
րէյէ հալարան օլունմընտան սըրաթա, Տիւսա

(Skylamp)